

Sterowniki Robotów

Peryferia

Wojciech Domski

Katedra Cybernetyki i Robotyki,
Politechnika Wroclawska

Wrocław University
of Science and Technology

- 1 Wprowadzenie
- 2 Peryferia
  - Cyfrowe wejścia/wyjścia ogólnego przeznaczenia (GPIO)
  - Analog Digital Converter (ADC)
  - Digital Analog Converter (DAC)
  - Liczniki i układy liczące (TIM)
  - Direct Memory Access (DMA)
  - Programmable Input Output (PIO)
- 3 Extended interrupts and events controller
- 4 Przerwania

Przykładowe peryferia

Lista najpopularniejszych peryferiów dostępnych w mikrokontrolerach:

- GPIO,
- ADC,
- DAC,
- timers,
- SPI,
- I2C,
- CAN,
- SDIO,
- USB,
- USART/UART,

Outline

- 1 Wprowadzenie
- 2 Peryferia
  - Cyfrowe wejścia/wyjścia ogólnego przeznaczenia (GPIO)
  - Analog Digital Converter (ADC)
  - Digital Analog Converter (DAC)
  - Liczniki i układy liczące (TIM)
  - Direct Memory Access (DMA)
  - Programmable Input Output (PIO)
- 3 Extended interrupts and events controller
- 4 Przerwania

GPIO (1/2)

GPIO jest jednym z najbardziej popularnych peryferiów dostępnych w różnych mikrokontrolerach. Zazwyczaj port cyfrowy może być skonfigurowany w dwóch trybach:

- wejście,
- wyjście.

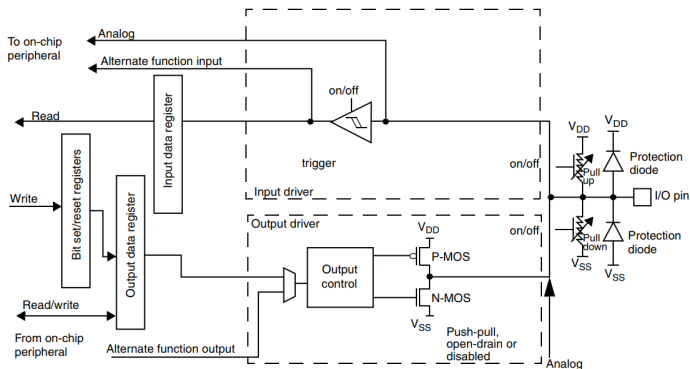
GPIO (2/2)

Bardziej rozbudowane peryferia GPIO pozwalają na konfigurację peryferium w innych trybach:

- Input floating,
- Input pull-up,
- Input pull-down,
- Analog,
- Output open-drain with pull-up or pull-down capability,
- Output push-pull with pull-up or pull-down capability,
- Alternate function push-pull with pull-up or pull-down capability,
- Alternate function open-drain with pull-up or pull-down capability.

Architektura GPIO

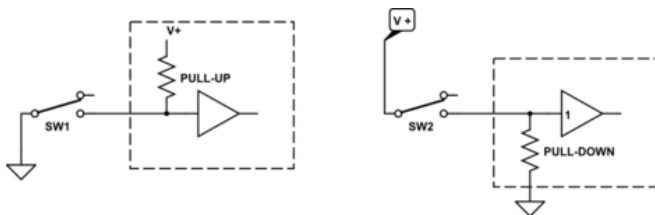

1

Cyfrowe wyjście typu open-drain i push-pull (1/6)

Wejścia z rezystorami podciągającymi

1

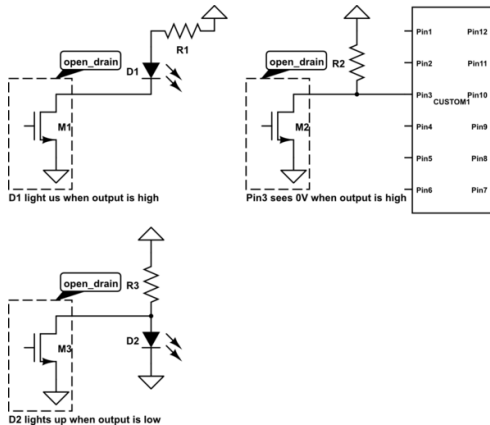
Cyfrowe wyjście typu open-drain i push-pull (2/6)

Open-drain (Open-collector) jest typowym układem, który zachowuje się jak przełącznik. Układ ten może być w jednym z dwóch stanów: rozłączonym, bądź podłączonym do masy układu. Zazwyczaj wykorzystuje się transystory NPN bądź tranzystory MOSFET.

Cyfrowe wyjście typu open-drain i push-pull (3/6)

Wyjście Open-drain/Open-collector

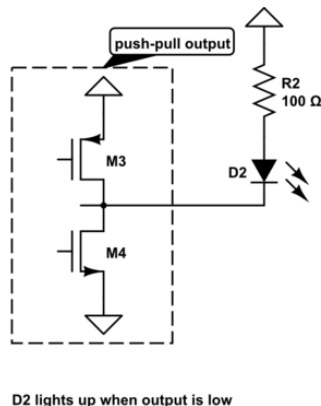
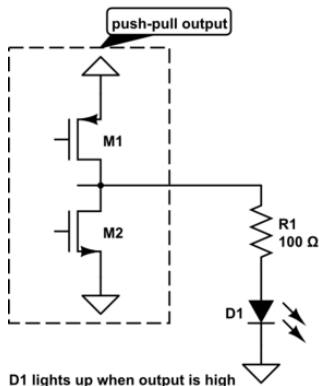
Cyfrowe wyjście typu open-drain i push-pull (4/6)

Push-Pull może dostarczać prąd (push), bądź zachowywać się jako absorber prądu (pull). Aby zrealizować tego typu układ wykorzystuje się parę tranzystorów, gdzie w jednym czasie tylko jeden z nich może być aktywny.

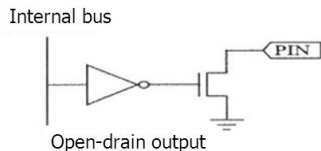
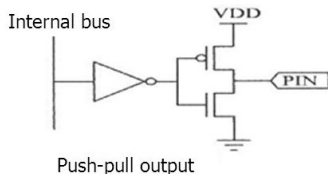
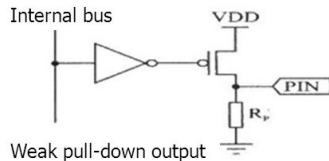
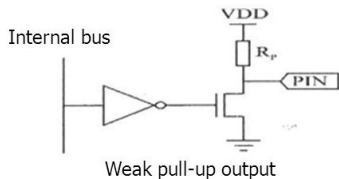
Cyfrowe wyjście typu open-drain i push-pull (5/6)

Wyjście push-pull

Cyfrowe wyjście typu open-drain i push-pull (6/6)

Wyjścia

2

Wrocław University
of Science and Technology

electronics.stackexchange.com

²<http://slideplayer.com>

API (1/1)

- 1 HAL_GPIO_ReadPin
- 2 HAL_GPIO_WritePin
- 3 HAL_GPIO_TogglePin
- 4 HAL_GPIO_LockPin
- 5 HAL_GPIO_EXTI_IRQHandler
- 6 HAL_GPIO_EXTI_Callback

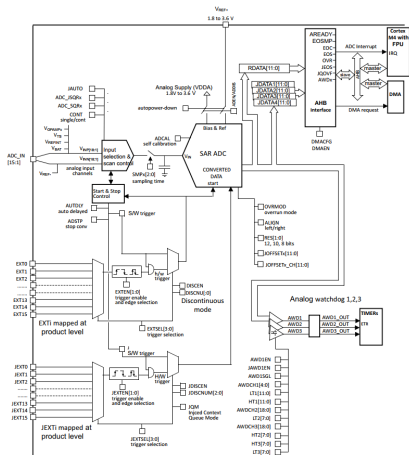

Outline

- 1 Wprowadzenie
- 2 Peryferia
  - Cyfrowe wejścia/wyjścia ogólnego przeznaczenia (GPIO)
  - **Analog Digital Converter (ADC)**
  - Digital Analog Converter (DAC)
  - Liczniki i układy liczące (TIM)
  - Direct Memory Access (DMA)
  - Programmable Input Output (PIO)
- 3 Extended interrupts and events controller
- 4 Przerwania

ADC

2

Wrocław University
of Science and Technology

²<http://www.st.com>

Aktywacja konwersji (1/1)

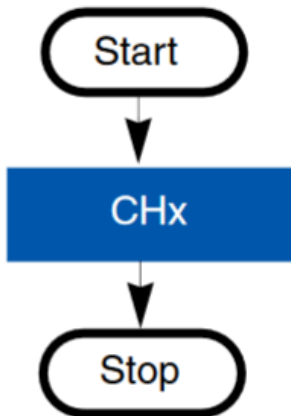
Początek konwersji może być zainicjalizowany przez:

- oprogramowanie, zarówno dla trybu zwykłego, bądź wstrzykiwania (z ang. *injected*),
- sprzętowy wyzwalacz z konfiguracją polaryzacji (wewnętrzny licznik, bądź zdarzenia pochodzące z wejść GPIO) dla trybu zwykłego, bądź wstrzykiwania.

Tryby konwersji niezależnej (pojedynczej) (1/6)

- Single-channel, single conversion mode

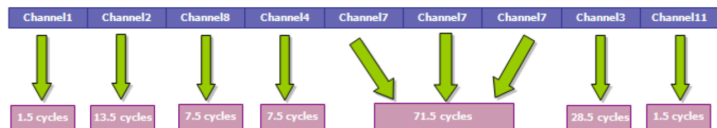

1

Tryby konwersji niezależnej (pojedynczej) (2/6)

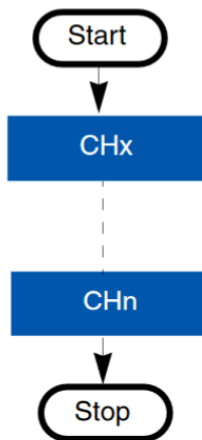
- Multichannel (scan), single conversion mode

1

Tryby konwersji niezależnej (pojedynczej) (3/6)

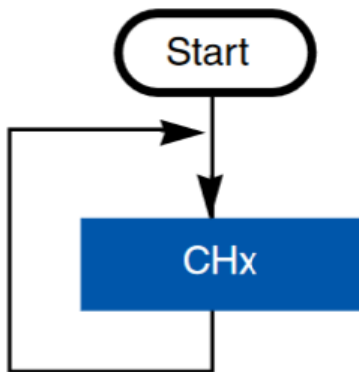

1

Tryby konwersji niezależnej (pojedynczej) (4/6)

- Single-channel, continuous conversion mode

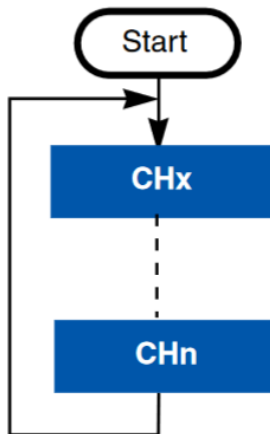

1

Tryby konwersji niezależnej (pojedynczej) (5/6)

- Multichannel (scan) continuous conversion mode

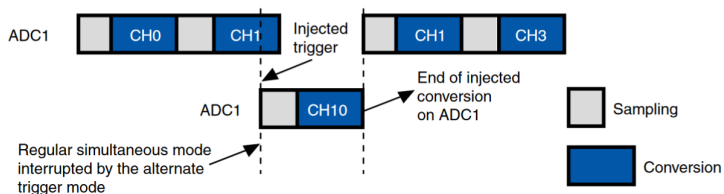

1

Tryby konwersji niezależnej (pojedynczej) (6/6)

- Injected conversion mode

Tryby konwersji synchronicznej (podwójnej) (1/7)

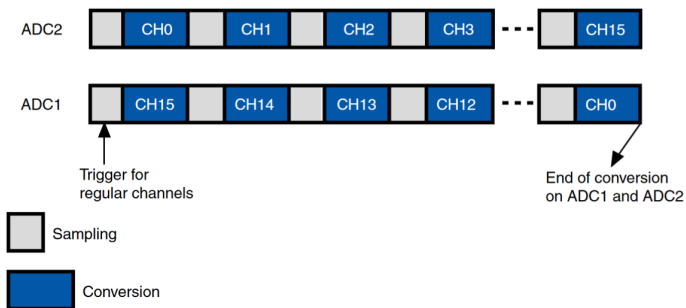
Tryby konwersji podwójnej pozwala na synchronizację dwóch konwerterów ADC, aby było możliwe próbkowanie dwóch kanałów ADC jednocześnie.

Tryby konwersji synchronicznej (podwójnej) (2/7)

- Dual regular simultaneous mode

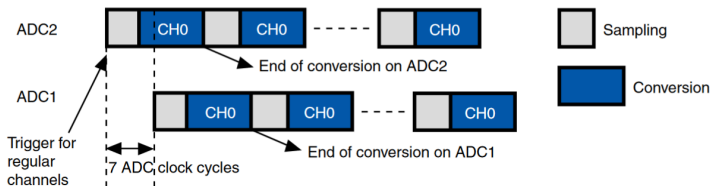

1

Tryby konwersji synchronicznej (podwójnej) (3/7)

• Dual fast interleaved mode

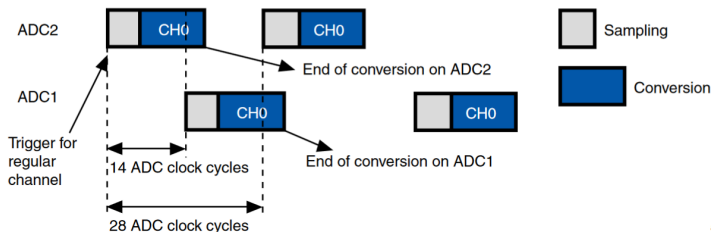

1

Tryby konwersji synchronicznej (podwójnej) (4/7)

• Dual slow interleaved mode

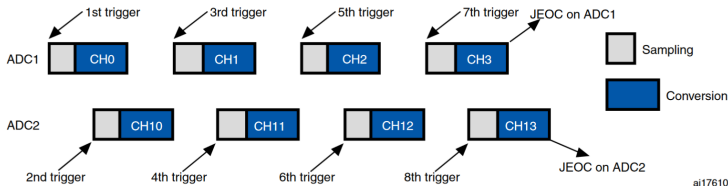

1

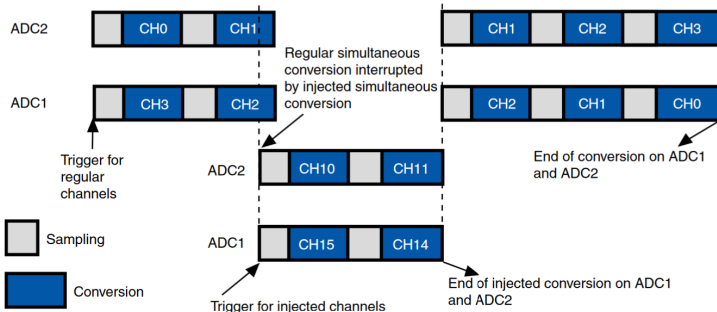
Tryby konwersji synchronicznej (podwójnej) (5/7)

- Dual alternate trigger mode

Tryby konwersji synchronicznej (podwójnej) (6/7)

• Dual combined regular/injected simultaneous mode

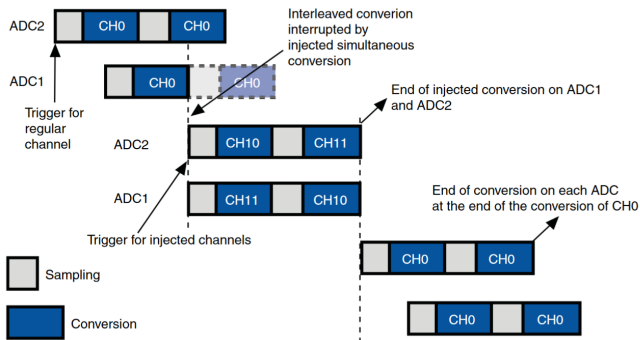

1

Tryby konwersji synchronicznej (podwójnej) (7/7)

- Dual combined: injected simultaneous + interleaved mode

. 1

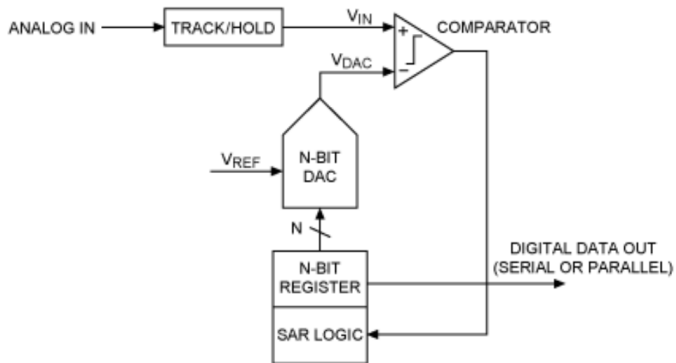

Architektury konwerterów ADC

- Successive approximation ADC
- Pipelined ADC
- Flash ADC
- Sigma-Delta converters

Successive approximation ADC (1/2)

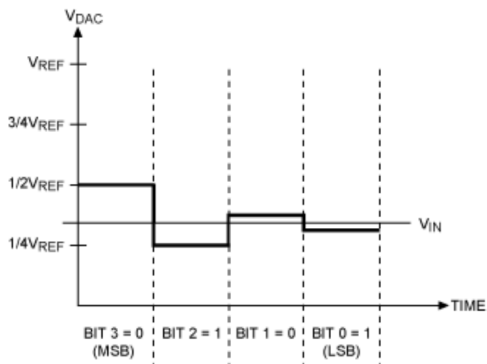

1

Successive approximation ADC (2/2)

1

API (1/1)

```
1 HAL_ADC_Start
2 HAL_ADC_Stop
3 HAL_ADC_PollForConversion
4 HAL_ADC_PollForEvent
5 HAL_ADC_Start_IT
6 HAL_ADC_Stop_IT
7 HAL_ADC_Start_DMA
8 HAL_ADC_Stop_DMA
9 HAL_ADC_GetValue
10 HAL_ADC_IRQHandler
11 HAL_ADC_ConvCpltCallback
12 HAL_ADC_ConvHalfCpltCallback
13 HAL_ADC_LevelOutOfWindowCallback
14 HAL_ADC_ErrorCallback
15
16 __HAL_ADC_ENABLE()
17 __HAL_ADC_DISABLE();
18 __HAL_ADC_ENABLE_IT()
19 __HAL_ADC_DISABLE_IT();
20 __HAL_ADC_GET_FLAG();
21 __HAL_ADC_GET_IT_SOURCE();
```

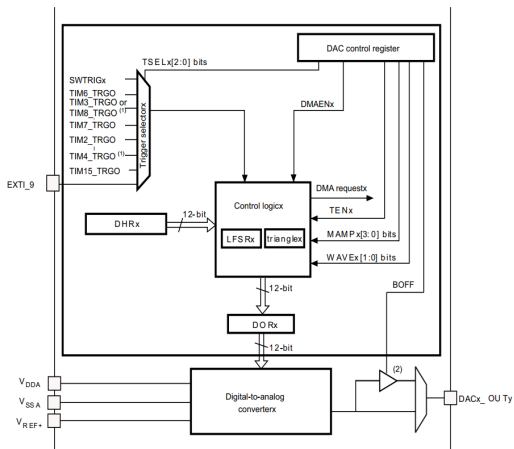

Outline

- 1 Wprowadzenie
- 2 Peryferia
  - Cyfrowe wejścia/wyjścia ogólnego przeznaczenia (GPIO)
  - Analog Digital Converter (ADC)
  - **Digital Analog Converter (DAC)**
  - Liczniki i układy liczące (TIM)
  - Direct Memory Access (DMA)
  - Programmable Input Output (PIO)
- 3 Extended interrupts and events controller
- 4 Przerwania

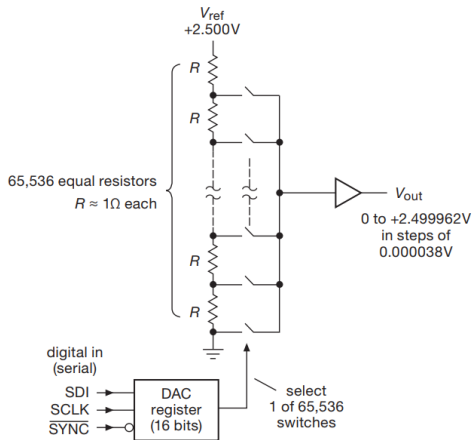
DAC

1

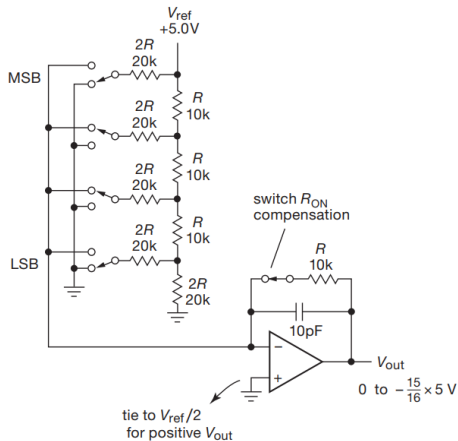
Resistor string DAC

1

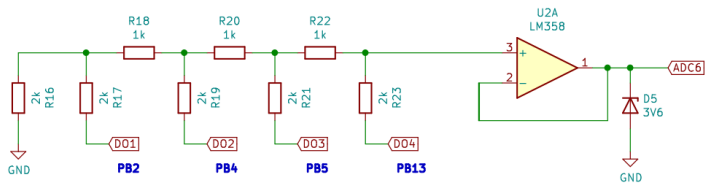
R-2R ladder netowrk DAC (1/2)

1

R-2R ladder network DAC (2/2)

2

API (1/1)

```
1 HAL_DAC_Start
2 HAL_DAC_Stop
3 HAL_DAC_Start_DMA
4 HAL_DAC_Stop_DMA
5 HAL_DAC_GetValue
6 HAL_DAC_SetValue
7 HAL_DAC_ConvCpltCallbackCh1
8 HAL_DAC_ConvHalfCpltCallbackCh1
9 HAL_DAC_ErrorCallbackCh1
10 HAL_DAC_DMAUnderrunCallbackCh1
11 HAL_DAC_ConfigChannel
12 HAL_DAC_IRQHandler
13
14 __HAL_DAC_ENABLE()
15 __HAL_DAC_DISABLE();
16 __HAL_DAC_ENABLE_IT()
17 __HAL_DAC_DISABLE_IT();
18 __HAL_DAC_GET_FLAG();
19 __HAL_DAC_GET_IT_SOURCE();
```


Outline

- 1 Wprowadzenie
- 2 Peryferia
  - Cyfrowe wejścia/wyjścia ogólnego przeznaczenia (GPIO)
  - Analog Digital Converter (ADC)
  - Digital Analog Converter (DAC)
  - **Liczniki i układy liczące (TIM)**
  - Direct Memory Access (DMA)
  - Programmable Input Output (PIO)
- 3 Extended interrupts and events controller
- 4 Przerwania

Liczniki

Można wyróżnić **trzy** podstawowe tryby układu liczącego:

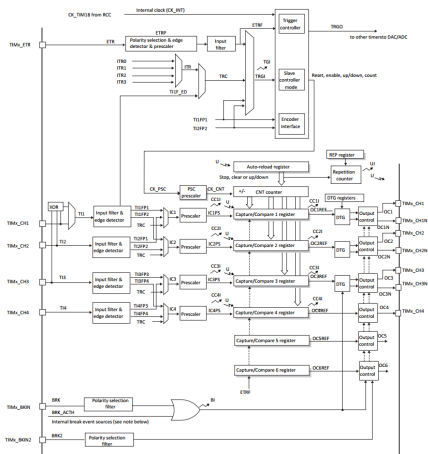
- Generator podstawy czasu (z ang. *time base*),
- Output Compare (OC), np. Pulse Width Modulation (PWM),
- Input Capture (IC).

Zazwyczaj mikrokontroler dostarcza innych trybów konfiguracji licznika, które pozwalają na realizację wyspecjalizowanych systemów.

Przykładowo licznik może być skonfigurowany jako wejście enkodera kwadraturowego, czy pomiar parametrów sygnału PWM. Możliwe jest również generowanie sygnałów cyfrowych przy wykorzystaniu układu liczącego wraz z kontrolerem DMA.

Architektura

3

Rodzaje pinów układu liczącego

- TIMx_CHy – y^{wy} kanał wejścia/wyjścia,
- TIMx_CHyN – y^{wy} wyjście komplementarne,
- TIMx_ETR – zewnętrzne wejście wyzwalacza. Może być wykorzystane jako zewnętrzny sygnał taktujący, wyzwalacz, punkt łączący liczniki w łańcuch master-slave, czy wejście resetujące sygnału PWM,
- TIMx_BKINy – wejście przerywające (z ang. *break input*) wykorzystywane do ochrony końcówek mocy w przypadku sterowania końcówkami mocy np. dla silnika DC.

Rejestry układów liczących

- Counter register (TIMx_CNT) – przechowuje obecny stan licznika (liczbę jego taktów),
- Prescaler register (TIMx_PSC) – pozwala na przeskalowanie częstotliwości układu liczącego w dół,
- Auto-reload register (TIMx_ARR) – przechowuje wartość graniczną licznika np. w przypadku generowania sygnału PWM pozwala na określenie okresu,
- Repetition counter register (TIMx_RCR) – określa liczbę powtórzeń pełnych cykli licznika, np. wykorzystywany do generowania sygnału DShot.

Łączenie układów liczących (z ang. *Timer chaining*) (1/8)

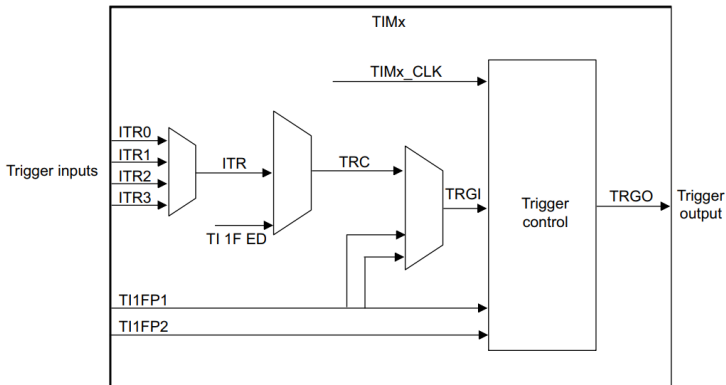
Liczniki mogą być ze sobą połączone w trybie master/slave. Pozwala to na „napędzanie” jednego licznika sygnałem pochodzącym z drugiego układu liczącego.

Najprostszą aplikacją pozwalającą na połączenie dwóch liczników ze sobą jest generator podstawy czasu o wydłużonym okresie. Zaletą tego połączenie jest wydłużenie maksymalnego czasu, po którym licznik się zresetuje przy jednoczesnym zachowaniu małego ziarna.

Możliwe jest połączenie typu 1-n, tzn. jeden licznik nadrzędny (z ang. *master*), może być połączony do n liczników podrzędnych (z ang. *slave*).

Łączenie układów liczących (z ang. *Timer chaining*) (2/8)

4

Łączenie układów liczących (z ang. *Timer chaining*) (3/8)

Konfiguracja w trybie nadrzędnym (z ang. *master*).

Wyjście wyzwalacza (z ang. *trigger output, (TRGO)*) może być wybrane jako jedno z poniższych:

- Reset – bit UG z rejestru TIMx_EGR wyzwala sygnał na wyjściu TRGO,
- Enable – sygnał załączenie licznika przekazywany jest na wyjście TRGO w celu uruchomienia kilku liczników w tym samym czasie, bądź kontroli okna aktywności liczników podrzędnych,
- Update – wyjście TRGO wyzwala jest zdarzeniem aktualizacji; przykładowo urządzenie nadrzędne może być wykorzystane jako prescaler dla podrzędnego układu

Łączenie układów liczących (z ang. *Timer chaining*) (4/8)

- Compare pulse – wyjście licznika wysyła zbocze narastające wtedy gdy flaga CC1IF ma zostać ustawiona (nawet w przypadku, gdy jest już ustawiona) jeśli pojawi się zdarzenie typu capture, bądź compare match,
- OCxRef – sygnał OCxREF jest wykorzystywany jako wyjście TRGO, $x \in 1, 2, 3, 4$.

Łączenie układów liczących (z ang. *Timer chaining*) (5/8)

Konfiguracja licznika w trybie nadrzędnym wymaga:

- 1 Ustawienia parametrów pracy licznika.
- 2 Wybranie wyjścia wyzwalającego poprzez ustawienie bitów MMS (Master Mode Selection) w rejestrze konfiguracyjnym TIMx_CR2.
- 3 Ustawieniu bitu MSM (Master/Slave Mode) w rejestrze SMCR w celu synchronizacji pomiędzy obecnym licznikiem (nadrzędnym), a licznikami podrzędnymi poprzez wyjście TRGO.

Łączenie układów liczących (z ang. *Timer chaining*) (6/8)

Konfiguracja w trybie podrzędnym (z ang. *slave*).

Podrzędnym układ liczący połączony jest z nadrzędnym układem liczącym poprzez tzw. linię wejściową (z ang. *input trigger, ITR*). Każda linia ITR jest podłączona wewnętrznie do danego licznika.

tryby pracy liczniki w konfiguracji podrzędnej:

- Reset mode – zbocze narastające na wejściu TRGI reinicjalizuje licznik i wywołuje aktualizację rejestrów,
  - Gated mode – zegar licznika jest włączony, gdy wejście TRGI jest w stanie wysokim. Licznik zatrzymuje się (bez resetowania stanu), gdy wejście TRGI jest w stanie niskim.
- Zatem, start i zatrzymanie licznika jest kontrolowane,

Łączenie układów liczących (z ang. *Timer chaining*)

(7/8)

- Trigger mode – licznik zostaje uruchomiony gdy na wejściu TRGI pojawi się zbocze narastające. Stan licznika pozostaje bez zmian. Kontrolowany jest wyłącznie uruchomienie licznika,
- External clock mode 1 – narastające zbocze na wybranym wejściu TRGI napędza licznik,
- Combined reset + trigger mode – narastające zbocze wybranego wejścia TRGI reinicjalizuje stan licznika, generuje zdarzenie aktualizacji rejestrów oraz uruchamia licznik. Dostępność tego trybu jest ograniczona.

Łączenie układów liczących (z ang. *Timer chaining*)

(8/8)

Aby skonfigurować licznik w trybie slave należy:

- 1 Wybrać właściwy tryb pracy licznika poprzez zapis bitów SMS (Slave Mode Selection) w rejestrze SMCR.
- 2 Wybrać wyzwalanie wewnętrzne poprzez ustawienie bitów TS (z ang. *trigger selection*) w rejestrze SMCR.

API (1/5)

- 1 HAL_TIM_Base_Init
- 2 HAL_TIM_Base_DeInit
- 3 HAL_TIM_Base_MspInit
- 4 HAL_TIM_Base_MspDeInit
- 5 HAL_TIM_Base_Start
- 6 HAL_TIM_Base_Stop
- 7 HAL_TIM_Base_Start_IT
- 8 HAL_TIM_Base_Stop_IT
- 9 HAL_TIM_Base_Start_DMA
- 10 HAL_TIM_Base_Stop_DMA
- 11
- 12 HAL_TIM_OC_Init
- 13 HAL_TIM_OC_DeInit
- 14 HAL_TIM_OC_MspInit
- 15 HAL_TIM_OC_MspDeInit
- 16 HAL_TIM_OC_Start
- 17 HAL_TIM_OC_Stop
- 18 HAL_TIM_OC_Start_IT
- 19 HAL_TIM_OC_Stop_IT
- 20 HAL_TIM_OC_Start_DMA
- 21 HAL_TIM_OC_Stop_DMA

API (2/5)

23 HAL_TIM_PWM_Init
24 HAL_TIM_PWM_DeInit
25 HAL_TIM_PWM_MspInit
26 HAL_TIM_PWM_MspDeInit
27 HAL_TIM_PWM_Start
28 HAL_TIM_PWM_Stop
29 HAL_TIM_PWM_Start_IT
30 HAL_TIM_PWM_Stop_IT
31 HAL_TIM_PWM_Start_DMA
32 HAL_TIM_PWM_Stop_DMA
33
34 HAL_TIM_IC_Init
35 HAL_TIM_IC_DeInit
36 HAL_TIM_IC_MspInit
37 HAL_TIM_IC_MspDeInit
38 HAL_TIM_IC_Start
39 HAL_TIM_IC_Stop
40 HAL_TIM_IC_Start_IT
41 HAL_TIM_IC_Stop_IT
42 HAL_TIM_IC_Start_DMA
43 HAL_TIM_IC_Stop_DMA

API (3/5)

```
45 HAL_TIM_OnePulse_Init
46 HAL_TIM_OnePulse_DeInit
47 HAL_TIM_OnePulse_MspInit
48 HAL_TIM_OnePulse_MspDeInit
49 HAL_TIM_OnePulse_Start
50 HAL_TIM_OnePulse_Stop
51 HAL_TIM_OnePulse_Start_IT
52 HAL_TIM_OnePulse_Stop_IT
53
54 HAL_TIM_Encoder_Init
55 HAL_TIM_Encoder_DeInit
56 HAL_TIM_Encoder_MspInit
57 HAL_TIM_Encoder_MspDeInit
58 HAL_TIM_Encoder_Start
59 HAL_TIM_Encoder_Stop
60 HAL_TIM_Encoder_Start_IT
61 HAL_TIM_Encoder_Stop_IT
62 HAL_TIM_Encoder_Start_DMA
63 HAL_TIM_Encoder_Stop_DMA
64 HAL_TIM_PeriodElapsedCallback
65 HAL_TIM_PeriodElapsedHalfCpltCallback
```


API (4/5)

```
67 HAL_TIM_OC_DelayElapsedCallback
68 HAL_TIM_IC_CaptureCallback
69 HAL_TIM_IC_CaptureHalfCpltCallback
70 HAL_TIM_PWM_PulseFinishedCallback
71 HAL_TIM_PWM_PulseFinishedHalfCpltCallback
72 HAL_TIM_TriggerCallback
73 HAL_TIM_TriggerHalfCpltCallback
74 HAL_TIM_ErrorCallback
75
76 __HAL_TIM_ENABLE()
77 __HAL_TIM_DISABLE();
78 __HAL_TIM_ENABLE_IT()
79 __HAL_TIM_DISABLE_IT();
80 __HAL_TIM_GET_FLAG();
81 __HAL_TIM_GET_IT_SOURCE();
82
83 __HAL_TIM_IS_TIM_COUNTING_DOWN
84 __HAL_TIM_SET_PRESCALER
85 __HAL_TIM_SET_COUNTER
86 __HAL_TIM_GET_COUNTER
87 __HAL_TIM_SET_AUTORELOAD
88 __HAL_TIM_GET_AUTORELOAD
```


API (5/5)

```
89 __HAL_TIM_SET_COMPARE  
90 __HAL_TIM_GET_COMPARE
```

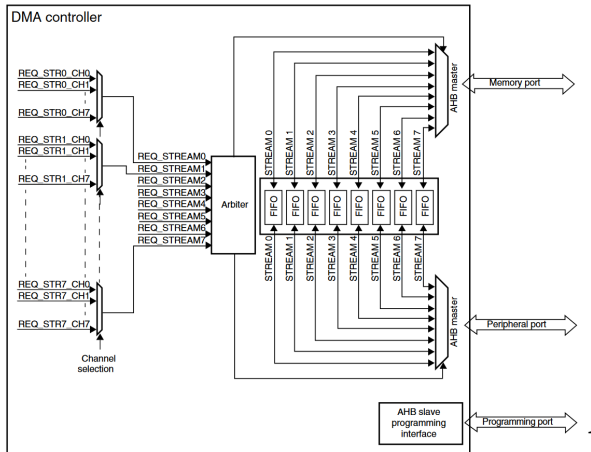

Outline

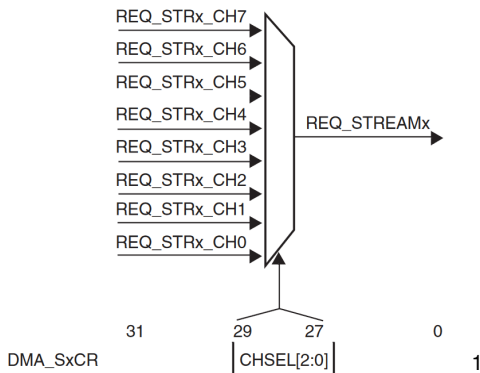
- 1 Wprowadzenie
- 2 Peryferia
  - Cyfrowe wejścia/wyjścia ogólnego przeznaczenia (GPIO)
  - Analog Digital Converter (ADC)
  - Digital Analog Converter (DAC)
  - Liczniki i układy liczące (TIM)
  - **Direct Memory Access (DMA)**
  - Programmable Input Output (PIO)
- 3 Extended interrupts and events controller
- 4 Przerwania

DMA (1/14)

DMA (2/14)

W przypadku mikrokontrolerów np. STM32F1, STM32F3, ...
wyłącznie **jeden** kanał na żądanie może być aktywny.

DMA (3/14)

Peripheral requests	Stream 0	Stream 1	Stream 2	Stream 3	Stream 4	Stream 5	Stream 6	Stream 7
Channel 0	SPI3_RX	-	SPI3_RX	SPI2_RX	SPI2_TX	SPI3_TX	-	SPI3_TX
Channel 1	I2C1_RX	-	TIM7_UP		TIM7_UP	I2C1_RX	I2C1_TX	I2C1_TX
Channel 2	TIM4_CH1	-	I2S3_EXT_RX	TIM4_CH2	I2S2_EXT_TX	I2S3_EXT_TX	TIM4_UP	TIM4_CH3
Channel 3	I2S3_EXT_RX	TIM2_UP TIM2_CH3	I2C3_RX	I2S2_EXT_RX	I2C3_TX	TIM2_CH1	TIM2_CH2 TIM2_CH4	TIM2_UP TIM2_CH4
Channel 4	UART5_RX	USART3_RX	UART4_RX	USART3_TX	UART4_TX	USART2_RX	USART2_TX	UART5_TX
Channel 5	UART8_TX	UART7_TX	TIM3_CH4 TIM3_UP	UART7_RX	TIM3_CH1 TIM3_TRIG	TIM3_CH2	UART8_RX	TIM3_CH3
Channel 6	TIM5_CH3 TIM5_UP	TIM5_CH4 TIM5_TRIG	TIM5_CH1	TIM5_CH4 TIM5_TRIG	TIM5_CH2	-	TIM5_UP	-
Channel 7	-	TIM6_UP	I2C2_RX	I2C2_RX	USART3_TX	DAC1	DAC2	I2C2_TX

1

DMA (4/14)

Kierunki transmisji danych:

- z peryferium do pamięci,
- z pamięci do peryferium,
- z *pamięci do pamięci*.

DMA (5/14)

Długość danych źródłowych i docelowych:

- Byte (8 bitów, 1 bajt),
- Half-word (16 bitów, 2 bajty),
- Word (32 bity, 4 bajty).

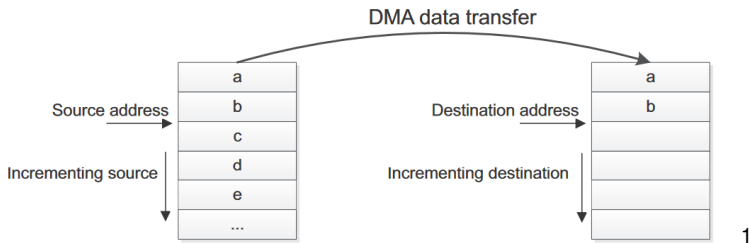
DMA (6/14)

Tryby transferu:

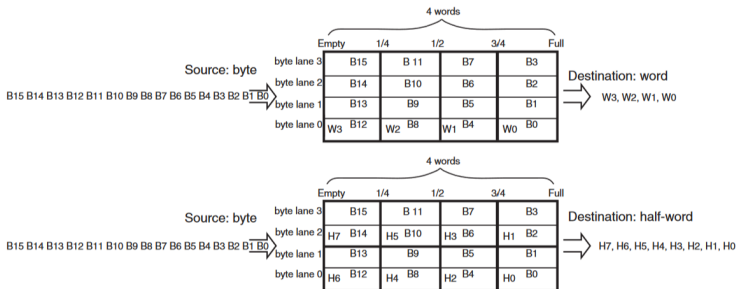
- tryb normalny,
- tryb cykliczny.

DMA (7/14)

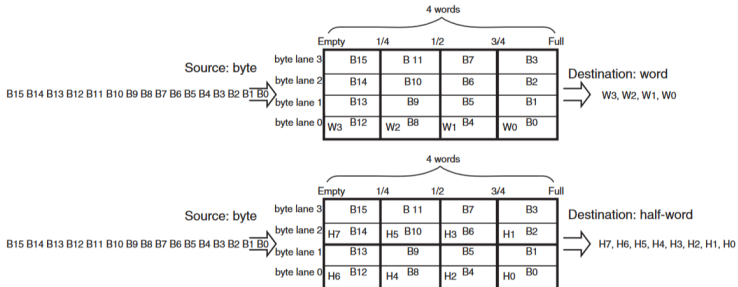
DMA (8/14)

1

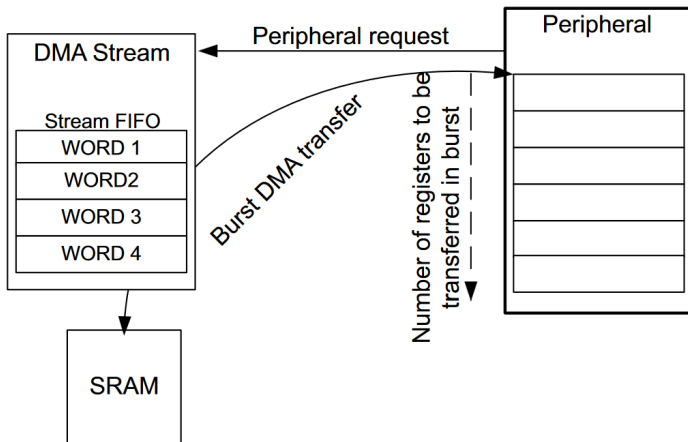
DMA (9/14)

1

DMA (10/14)

Transfer typu *Burst*.

DMA (11/14)

Dozwolone konfiguracje transferu seryjnego (z ang. *burst transfer*)

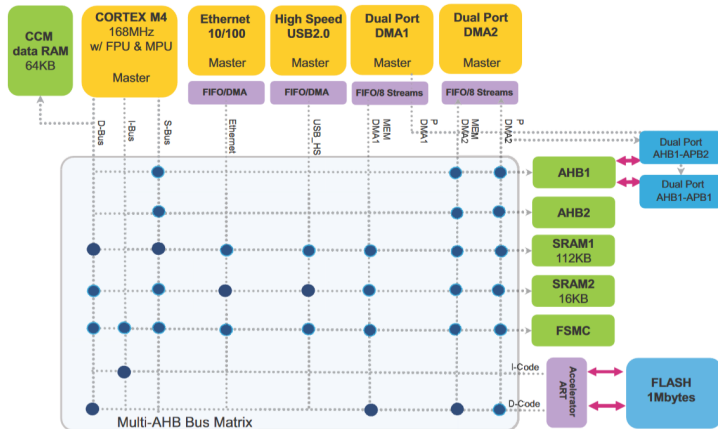
MSIZE	FIFO level	MBURST = INCR4	MBURST = INCR8	MBURST = INCR16
Byte	1/4	1 burst of 4 bytes	forbidden	forbidden
	1/2	2 bursts of 4 bytes	1 burst of 8 bytes	
	3/4	3 bursts of 4 bytes	forbidden	
	Full	4 bursts of 4 bytes	2 bursts of 8 bytes	1 burst of 16 bytes
Half-word	1/4	forbidden	forbidden	forbidden
	1/2	1 burst of 4 half-words		
	3/4	forbidden		
	Full	2 bursts of 4 half-words	1 burst of 8 Half-word	
Word	1/4	forbidden	forbidden	forbidden
	1/2			
	3/4			
	Full	1 burst of 4 words		

1

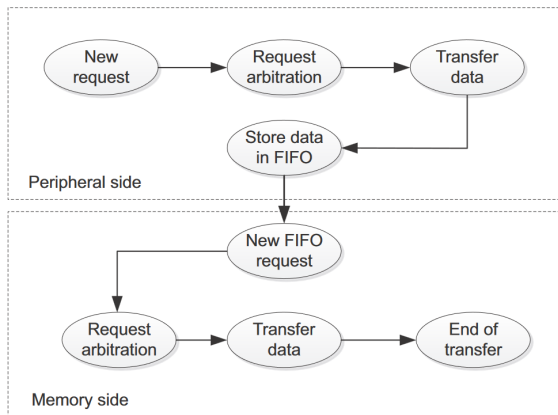
DMA (12/14)

Architektura systemu połączeń

DMA (13/14)

Maszyna stanów w przypadku transferu z peryferium do pamięci

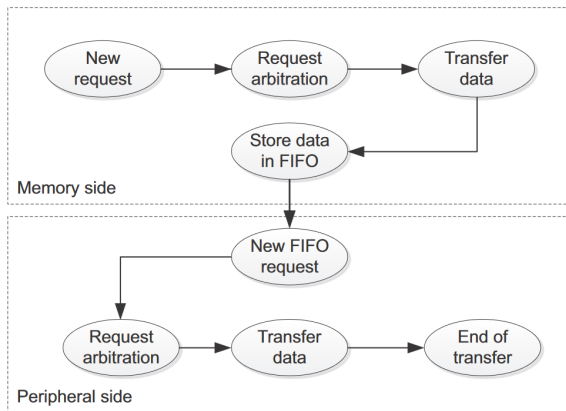
1

DMA (14/14)

Maszyna stanów w przypadku transferu z pamięci do pamięci

API (1/1)

```
1 HAL_DMA_Start
2 HAL_DMA_Start_IT
3 HAL_DMA_Abort
4 HAL_DMA_Abort_IT
5 HAL_DMA_PollForTransfer
6 HAL_DMA_IRQHandler
7 HAL_DMA_RegisterCallback
8 HAL_DMA_UnRegisterCallback
9
10 __HAL_DMA_ENABLE()
11 __HAL_DMA_DISABLE();
12 __HAL_DMA_ENABLE_IT()
13 __HAL_DMA_DISABLE_IT();
14 __HAL_DMA_GET_IT_SOURCE();
15 __HAL_DMA_GET_COUNTER();
```

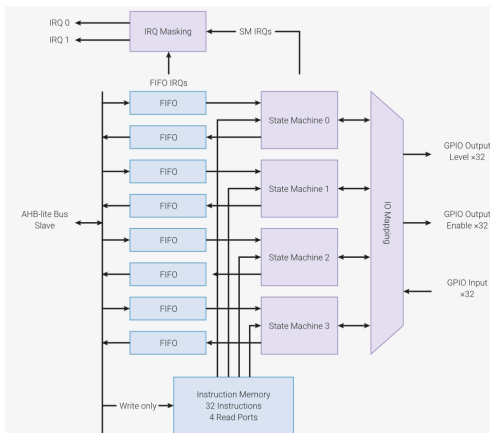

Outline

- 1 Wprowadzenie
- 2 Peryferia
  - Cyfrowe wejścia/wyjścia ogólnego przeznaczenia (GPIO)
  - Analog Digital Converter (ADC)
  - Digital Analog Converter (DAC)
  - Liczniki i układy liczące (TIM)
  - Direct Memory Access (DMA)
  - Programmable Input Output (PIO)
- 3 Extended interrupts and events controller
- 4 Przerwania

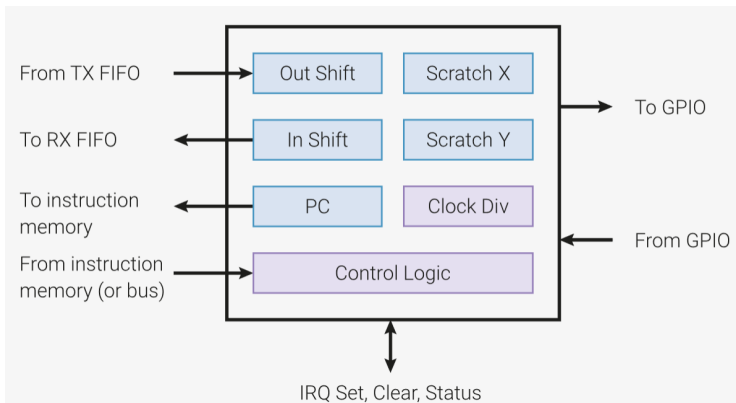
PIO

5

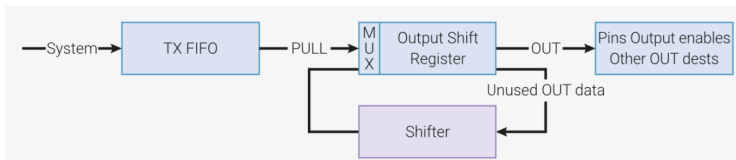
Maszyna stanów

6

Output Shift Register (OSR) (1/2)

7

Output Shift Register (OSR) (2/2)

Rejestr Przesunięcia Wyjściowego (OSR) przechowuje i przesuwa dane wyjściowe między TX FIFO a pinami (lub innymi miejscami docelowymi, takimi jak rejestry tymczasowe).

- Instrukcje PULL: usuń 32-bitowe słowo z TX FIFO i umieść je w OSR.
- Instrukcje OUT: przesuwać dane z OSR do innych miejsc docelowych, 1...32 bity na raz.
- OSR wypełnia się zerami podczas przesuwania danych na zewnątrz.
- Maszyna stanowa automatycznie uzupełni OSR z FIFO na instrukcji OUT, gdy osiągnięty zostanie pewien próg łącznej liczby przesunięć, jeśli autopull jest włączony.
- Kierunek przesunięcia może być w lewo/w prawo, konfigurowany przez procesor za pomocą rejestrów konfiguracyjnych.

Input Shift Register (ISR) (1/3)

Input Shift Register (ISR) (2/3)

- Instrukcje IN przesuwają 1...32 bity na raz do rejestru.
- Instrukcje PUSH zapisują zawartość ISR do RX FIFO.
- ISR jest wypełniany zerami podczas operacji PUSH.
- Maszyna stanów automatycznie wykonuje operację PUSH na ISR przy instrukcji IN, gdy osiągnięty zostanie pewien próg przesunięć, jeśli autopush jest włączony.
- Kierunek przesunięcia jest konfigurowalny przez procesor za pomocą rejestrów konfiguracyjnych.

Niektóre urządzenia peryferyjne, takie jak UART, muszą przesuwać dane z lewej strony, aby uzyskać poprawny porządek bitów, ponieważ kolejność przewodów jest najpierw od najmniej znaczącego bitu (LSB-first); jednak procesor może oczekiwać, że wynikowy bajt będzie wyrównany do prawej.

Input Shift Register (ISR) (3/3)

Problem ten jest rozwiązywany dzięki specjalnemu źródle danych wejściowych NULL. Pozwala ono przesłać pewną liczbę zer do ISR po przesunięciu danych.

Instrukcje PIO

Dostępne instrukcje w maszynie stanów PIO

Bit:	15	14	13	12	11	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1	0
JMP	0	0	0	Delay/side-set				Condition			Address					
WAIT	0	0	1	Delay/side-set				Pol	Source		Index					
IN	0	1	0	Delay/side-set				Source			Bit count					
OUT	0	1	1	Delay/side-set				Destination			Bit count					
PUSH	1	0	0	Delay/side-set				0	IfF	Blk	0	0	0	0	0	0
PULL	1	0	0	Delay/side-set				1	IfE	Blk	0	0	0	0	0	0
MOV	1	0	1	Delay/side-set				Destination			Op		Source			
IRQ	1	1	0	Delay/side-set				0	Clr	Wait	Index					
SET	1	1	1	Delay/side-set				Destination			Data					

9

Instrukcja skoku JMP (1/2)

Bit:	15	14	13	12	11	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1	0
JMP	0	0	0	Delay/side-set				Condition			Address					

10

Instrukcja skoku JMP (2/2)

Ustaw licznik programu na adres, jeśli warunek jest prawdziwy, w przeciwnym razie brak operacji. Opóźnienia cyklu w instrukcji JMP zawsze mają miejsce, bez względu na to, czy warunek jest prawdziwy, czy fałszywy, i występują po ocenie warunku oraz zaktualizowaniu licznika programu.

Warunek :

- 000 : (brak warunku): Zawsze
- 001 : !X: Rejestr X równy zeru
- 010 : X-: Rejestr X różny od zera, przed dekrementacją
- 011 : !Y: Rejestr Y równy zeru
- 100 : Y-: Rejestr Y różny od zera, przed dekrementacją
- 101 : X!=Y: Rejestr X różny od Rejestru Y
- 110 : PIN: Skok na pinie wejściowym
- 111 : !OSRE: Wyjściowy rejestr przesunięć nie jest pusty

Adres : Adres instrukcji, do której należy skoczyć. W kodowaniu

Wrocław University
of Science and Technology

instrukcji jest to absolutny adres w pamięci instrukcji PIO.

¹⁰<https://raspberrypi.com>

Instrukcja opóźnienia WAIT (1/4)

Bit:	15	14	13	12	11	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1	0
WAIT	0	0	1	Delay/side-set				Pol	Source		Index					

11

Instrukcja opóźnienia WAIT (2/4)

Czeka, aż zostanie spełniony pewien warunek. Tak jak wszystkie instrukcje opóźnienia, cykle opóźnienia rozpoczynają się po zakończeniu instrukcji. Oznacza to, że jeśli występują jakiegokolwiek cykle opóźnienia, nie zaczynają one odliczania, dopóki warunek oczekiwania nie zostanie spełniony.

Polarity :

- 1 : Oczekiwanie na 1.
- 0 : Oczekiwanie na 0.

Instrukcja opóźnienia WAIT (3/4)

Source : na co oczekiwać.

- 00** : GPIO: Wybór wejścia GPIO systemu przez Index. Bezwzględny indeks GPIO i nie jest objęty odwzorowaniem wejść maszyny stanu.
- 01** : PIN: Wejściowy pin wybrany przez Index. To odwzorowanie wejść maszyny stanu jest stosowane najpierw, a następnie Index wybiera, na których z odwzorowanych bitów oczekiwać. Innymi słowy, pin jest wybierany przez dodanie Indeksu do konfiguracji PINCTRL_IN_BASE, modulo 32.
- 10** : IRQ: Flaga PIO IRQ wybrana przez Index
- 11** : Zarezerwowane

Index : który pin lub bit sprawdzić

Instrukcja opóźnienia WAIT (4/4)

WAIT x IRQ zachowuje się nieco inaczej niż inne źródła WAIT:

- Jeśli polaryzacja wynosi 1, wybrana flaga IRQ jest kasowana przez maszynę stanu po spełnieniu warunku oczekiwania.
- Indeks flagi jest dekodowany w taki sam sposób jak pole indeksu IRQ: jeśli MSB jest ustawione, ID maszyny stanu (0...3) jest dodawane do indeksu IRQ, za pomocą dodawania modulo-4 na dwóch bitach LSB. Na przykład maszyna stanów 2 z wartością flagi '0x11' będzie oczekiwać na flagę 3, a wartość flagi '0x13' będzie oczekiwać na flagę 1. Pozwala to wielu maszynom stanu działającym tym samym programem na synchronizację między sobą.

Instrukcja odczytu IN (1/2)

Bit:	15	14	13	12	11	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1	0
IN	0	1	0	Delay/side-set				Source			Bit count					

12

Instrukcja odczytu IN (2/2)

Przesuń *Bit count* bitów ze źródła do ISR. Kierunek przesunięcia jest konfigurowany dla każdej maszyny stanu przez `SHIFTCTRL_IN_SHIFTDIR`. Dodatkowo zwiększ liczbę przesunięć wejściowych o *Bit count*, nasycając do 32.

Source :

000 : PINS
001 : X (rejestr tymczasowy X)
010 : Y (rejestr tymczasowy Y)
011 : NULL (zera)
100 : Zarezerwowane
101 : Zarezerwowane
110 : ISR
111 : OSR

Bit count : Ile bitów przesunąć do ISR. 1...32 bity, 32 jest zakodowane jako 00000

Wrocław University
of Science and Technology

¹²<https://raspberrypi.com>

Instrukcja zapisu OUT (1/2)

Bit:	15	14	13	12	11	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1	0
OUT	0	1	1	Delay/side-set				Destination			Bit count					

13

Instrukcja zapisu OUT (2/2)

Przesuń *Bit count* bitów z Rejestru Przesunięcia Wyjściowego (OSR) i zapisz te bity do Destynacji. Dodatkowo zwiększ liczbę przesunięć wyjściowych o *Bit count*, nasycając do 32.

Destination :

000 : PINS

001 : X (rejestr tymczasowy X)

010 : Y (rejestr tymczasowy Y)

011 : NULL (porzucenie danych)

100 : PINDIRS

101 : PC

110 : ISR (ustawia także licznik przesunięć ISR na wartość *Bit count*)

111 : EXEC (Wykonaj dane przesunięcia OSR jako instrukcję)

Bit count : ile bitów przesunąć z OSR. 1...32 bity, 32 jest zakodowane jako 00000.

Instrukcja wysyłki PUSH (1/2)

Bit:	15	14	13	12	11	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1	0
PUSH	1	0	0	Delay/side-set					0	IfF	Blk	0	0	0	0	0

14

Instrukcja wysyłki PUSH (2/2)

Wprowadź zawartość ISR do RX FIFO jako pojedyncze 32-bitowe słowo. Wyczyść ISR ustawiając zera.

IfFull : Jeśli 1, nie rób nic, chyba że całkowita liczba przesunięć wejściowych osiągnie próg `SHIFTCTRL_PUSH_THRESH` (to samo co dla autopush).

Block : Jeśli 1, zatrzymaj wykonanie, jeśli RX FIFO jest pełne.

Instrukcja odbioru PULL (1/2)

Bit:	15	14	13	12	11	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1	0
PULL	1	0	0	Delay/side-set				1	IfE	Blk	0	0	0	0	0	0

15

Instrukcja odbioru PULL (2/2)

Wczytaj 32-bitowe słowo z TX FIFO do OSR.

IfEmpty : Jeśli 1, nie rób nic, chyba że całkowita liczba przesunięć wyjściowych osiągnie próg SHIFTCTRL_PULL_THRESH (to samo co dla autopull).

Block : Jeśli 1, zatrzymaj się, jeśli TX FIFO jest puste. Jeśli 0, odczyt z pustego FIFO kopiuje rejestr tymczasowy X do OSR.

Instrukcja kopii MOV (1/3)

Bit:	15	14	13	12	11	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1	0
MOV	1	0	1	Delay/side-set				Destination			Op	Source				

16

Instrukcja kopii MOV (2/3)

Destination :

- 000 : PINS (Używa tego samego odwzorowania pinów co OUT)
- 001 : X (Rejestr tymczasowy X)
- 010 : Y (Rejestr tymczasowy Y)
- 011 : Zarezerwowane
- 100 : EXEC (Wykonaj dane jako instrukcję)
- 101 : PC
- 110 : ISR (Licznik jest resetowany do 0 przez tę operację; pusty)
- 111 : OSR (Licznik jest resetowany do 0 przez tę operację; pełny)

Op :

- 00 : Brak
- 01 : Inwersja (bitowe dopełnienie)
- 10 : Odwróć bity
- 11 : Zarezerwowane

Instrukcja kopii MOV (3/3)

Source :

000 : PINS (Używa tego samego odwzorowania pinów co IN)
001 : X
010 : Y
011 : NULL
100 : Zarezerwowane
101 : STATUS
110 : ISR
111 : OSR

Instrukcja przerwania IRQ (1/2)

Bit:	15	14	13	12	11	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1	0
IRQ	1	1	0	Delay/side-set				0	Clr	Wait	Index					

17

Instrukcja przerwania IRQ (2/2)

Ustaw lub wyczyść flagę IRQ wybraną przez argument *Index*.

Clear : jeśli 1, wyczyść flagę wybraną przez *Index*, zamiast ją podnosić. Jeśli *Clear* jest ustawione, bit *Wait* nie ma efektu.

Wait : jeśli 1, zatrzymaj się, aż podniesiona flaga zostanie ponownie obniżona, na przykład jeśli system przerwań potwierdzi flagę.

Index :

- Trzy najmniej znaczące bity określają indeks IRQ od 0 do 7. Ta flaga IRQ będzie ustawiona/wyczyszczona w zależności od bitu *Clear*.
- Jeśli MSB jest ustawione, ID maszyny stanu (0...3) jest dodawane do indeksu IRQ, za pomocą dodawania modulo-4 na dwóch LSB. Na przykład maszyna stanu 2 z wartością flagi 0x11 podniesie flagę 3, a wartość flagi 0x13 ustawi flagę 1.

Instrukcja wpisu SET (1/2)

Bit:	15	14	13	12	11	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1	0
SET	1	1	1	Delay/side-set				Destination			Data					

18

Instrukcja wpisu SET (2/2)

Zapisz natychmiastową wartość *Data* do *Destination*.

Destination :

00 : PINS

01 : X (rejestr tymczasowy X) 5 bitów LSB jest ustawionych na wartość *Data*, pozostałe są zerowane.

10 : Y (rejestr tymczasowy Y) 5 bitów LSB jest ustawionych na wartość *Data*, pozostałe są zerowane.

11 : Zarezerwowane

Data : 5-bitowa wartość do przekazania do pinów lub rejestru.

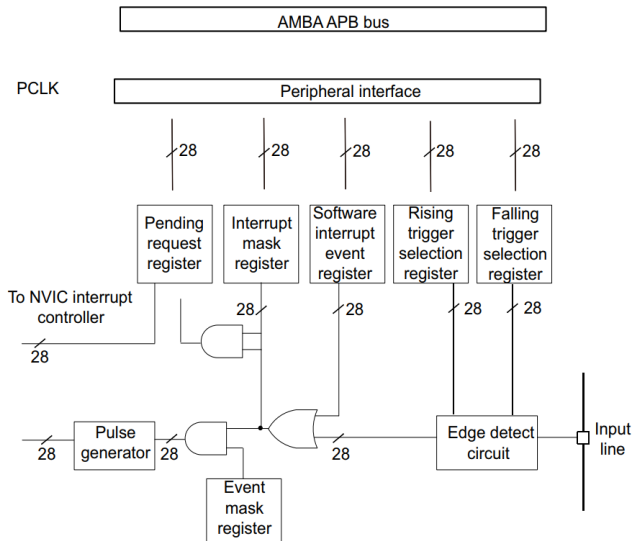

- Obsługa generowania do 36 żądań zdarzeń/przerwań
- Niezależna konfiguracja każdej linii jako zewnętrzne lub wewnętrzne żądanie zdarzenia
- Niezależna maska dla każdej linii zdarzenia/przerwania
- Automatyczne wyłączenie wewnętrznych linii, gdy system nie jest w trybie STOP
- Niezależny wyzwalacz dla zewnętrznej linii zdarzenia/przerwania
- Dedykowany bit statusu dla zewnętrznej linii przerwania
- Emulacja dla wszystkich zewnętrznych żądań zdarzeń

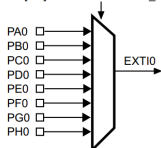

Połączenia wewnętrzne

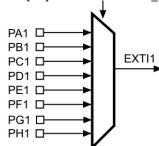

Linie przerwań

EXTI0[3:0] bits in the SYSCFG_EXTICR1 register

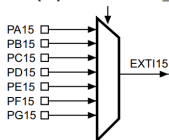

EXTI1[3:0] bits in the SYSCFG_EXTICR1 register

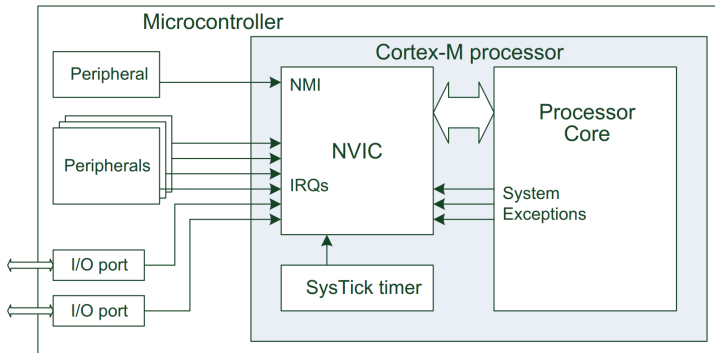

⋮

EXTI15[3:0] bits in the SYSCFG_EXTICR4 register

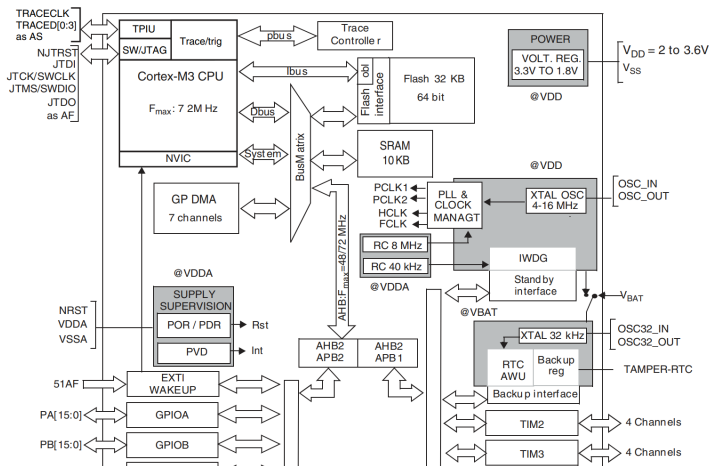
NVIC (1/2)

21

NVIC (2/2)

22

Wrocław University

of Science and Technology

J. Yu, The definitive guide to ARM Cortex-M3 and Cortex-M4 processors

22
st.com

Przerwania systemowe (1/4)

- 1 Reset (-3), najwyższy priorytet, reset układu,
- 2 NMI (-2), Non-Maskable Interrupt, generowane przez peryferia, bądź pochodzą z zewnętrznego źródła,
- 3 Hard Fault, -1, Obsługa wszystkich błędów,
  - od tego momentu rozpoczynają się przerwania, których priorytet jest programowalny,
- 4 MemManage Fault, błąd zarządzania pamięcią; naruszenie MPU lub wykonanie programu z lokalizacji adresowych o atrybucie pamięci XN (eXecute Never),

Przerwania systemowe (2/4)

- 5 Bus Fault, błąd magistrali; zazwyczaj występuje, gdy interfejs AHB otrzymuje odpowiedź błędu od urządzenia podrzędnego magistrali (zwany również przerwaniem prefetch abort, jeśli jest to pobranie instrukcji lub przerwaniem danych abort, jeśli jest to dostęp do danych). Może być również spowodowany przez inne „nielegalne” dostępy,
- 6 Usage Fault, wyjątki związane z błędem programu lub próbą dostępu do koprocatora (procesory Cortex-M3 i Cortex-M4 nie obsługują koprocatora),
- 7-10 Zarezerwowane,
- 11 SVC, SuperVisor Call; zwykle używane w środowisku systemu operacyjnego do umożliwienia zadaniom dostępu do usług systemowych,

Przerwania systemowe (3/4)

- 12 Debug Monitor, monitor debugowania; wyjątek dla zdarzeń debugowania, takich jak pułapki (z ang. *breakpoints*), punkty obserwacyjne (z ang. *watchpoints*), gdy stosowane jest programowe rozwiązanie debugowania,
- 13 Zarezerwowane,
- 14 PendSV, wywołanie usługi zawieszenia; wyjątek zwykle używany przez system operacyjny w procesach takich jak przełączanie kontekstu,
- 15 SYSTICK, licznik System Tick; wyjątek generowany przez moduł licznika zegara, który jest zawarty w procesorze. Może być używany przez system operacyjny lub jako prosty moduł licznika,
- 16 Przerwanie #0, może być generowane przez peryferia w układzie lub z zewnętrznych źródeł,

Przerwania systemowe (4/4)

17 Przerwanie #1,

18-254 ...

255 Przerwanie #239.

Grupy priorytetów (1/2)

Bit 7	Bit 6	Bit 5	Bit 4	Bit 3	Bit 2	Bit 1	Bit 0
Group priority					Subpriority		

Bit 7	Bit 6	Bit 5	Bit 4	Bit 3	Bit 2	Bit 1	Bit 0
Implemented			NOT implemented				

Bit 7	Bit 6	Bit 5	Bit 4	Bit 3	Bit 2	Bit 1	Bit 0
Group priority		Subpriority				NOT implemented	

Grupy priorytetów (2/2)

Group priority, dawniej preemption priority, określa czy przerwanie ma być obsłużone jeżeli już inne przerwanie jest obsługiwane. Porównywane są wówczas priorytety grupy. W przypadku, gdy priorytet grupy jest identyczny to pod uwagę brany jest podpriorytet.

Uwaga!

Niższa wartość liczby priorytetu oznacza wyższy priorytet.

Tablica przerwain

Kiedy procesor akceptuje żądanie wyjątku, musi on określić adres początkowy obsługi wyjątku (lub ISR, jeśli wyjątek jest przerwaniem). Informacje te są przechowywane w **tablicy wektorów przerwain** w pamięci.

Domyślnie tabela wektorów zaczyna się od adresu pamięci 0x00000000, a adres wektora jest ułożony zgodnie z numerem wyjątku (pomnożonym przez cztery bajty, 32-bity). Tabela wektorów zazwyczaj jest definiowana w skryptach startowych dostarczanych przez dostawców mikrokontrolerów.

Maskowanie przerw (1/3)

PRIMASK

W wielu aplikacjach może zająć konieczność tymczasowego wyłączenia wszystkich przerw w celu wykonania zadań krytycznych pod względem czasu.

Rejestr PRIMASK jest dostępny tylko w trybie uprzywilejowanym.

Wyłącza on wszystkie wyjątki z wykluczeniem NMI i HardFault. W efekcie zmienia on bieżący poziom priorytetu na 0 (najwyższy poziom programowalny).

Maskowanie przerwania (2/3)

FAULTMASK

Podobny do PRIMASK, lecz zmienia efektywny bieżący poziom priorytetu na -1, co oznacza, że nawet obsługa HardFault jest zablokowana. Zatem tylko wyjątek NMI może być wywoływany. Przeznaczony jest do obsługi konfigurowalnych przerwania (tj. MemManage, Bus Fault, Usage Fault), aby podnieść ich priorytet do -1, dzięki czemu mogą mieć one dostęp do niektórych specjalnych funkcji dla wyjątków HardFault, w tym: Pomijanie MPU, Ignorowanie błędów magistrali danych podczas próbkowania urządzenia/pamięci

Podnosząc bieżący poziom priorytetu do -1, FAULTMASK pozwala konfigurowalnym przerwaniom błędów na blokowanie wykonania innych wyjątków podczas obsługi błędów.

Maskowanie przerwania (3/3)

BASEPRI

W niektórych przypadkach może być pożądane wyłączenie tylko przerwania o priorytecie niższym niż określony poziom. W takim przypadku należy skorzystać z rejestru BASEPRI. Aby to zrobić, należy zapisać wymagany poziom priorytetu maskującego do rejestru BASEPRI.

